

Asia: VN/23332/2026

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi datakeskusrekisteristä

Lausunnonantajan lausunto

Soveltamisala: 0,5 megawatin raja-arvo ja turvallisuuspoikkeus (1 §)

N/A

Ilmoitusvelvollisuuden ajankohta (5 §)

N/A

Ilmoituksen yhteydessä toimitettavat tiedot sekä tietojen toimittamisesta poikkeaminen (6 §)

Esityksen mukaan datakeskusrekisteriin tallennettaisiin muun muassa yhteyshenkilöiden nimi- ja yhteystietoja, datakeskuksen omistajan ja ylläpitäjän sekä määräysvaltaa käyttävien henkilöiden tietoja. Ehdotetun 6 §:n mukaan tällaisia tietoja olisivat yritys- ja yhteisötunnus tai vastaava tunnistetunnus.

Esityksestä ei kuitenkaan yksiselitteisesti ilmene, mitä vastaavalla tunnisteteella tarkoitetaan luonnollisten henkilöiden osalta ja millaisia yksilöiviä tunnistetietoja heistä on tarkoitus kerätä. Tältä osin kiinnitämme huomiota tietosuojalain (1050/2018) 29 §:ssä henkilötunnuksen käsittelystä säädettyyn. Henkilötunnusta saa käsitellä rekisteröidyn suostumuksella tai, jos käsittelystä säädetään laissa. Lisäksi henkilötunnusta saa käsitellä, jos rekisteröidyn ja hänen henkilötietojensa yksiselitteinen erottaminen muista rekisteröidyistä ja heidän henkilötiedoistaan (yksilöiminen) on tärkeää 1) laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi; 2) rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamiseksi; tai 3) historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka tilastointia varten. Pitäisimmekin perusteltuna, että jatkovalmistelussa täsmennettäisiin sitä, mitä vastaavalla tunnisteteella tarkoitetaan.

Esityksen perusteluissa on todettu, että yhteystiedot voivat sisältää myös kotiosoitteita. Tätä ei kuitenkaan ole enemmälti perusteltu. Pitäisimmekin perusteltuna arvioida, missä määrin luonnollisten henkilöiden yksityisten yhteystietojen, kuten kotiosoitteiden, tallentaminen on

tarpeellista ehdotetun sääntelyn tarkoituksen toteuttamiseksi. Korostettakoon kuitenkin, että huoltovarmuuteen liittyvässä sääntelyssä voi tuki olla perusteltua syitä varmistaa, että vastuuhenkilöt ovat tavoitettavissa myös poikkeuksellisissa tilanteissa. Jos datakeskuksella esimerkiksi on ympärivuorokautinen päivystysnumero

tai muu toimiva yhteydenottokanava, olisi kuitenkin perusteltua arvioida, mitä lisäarvoa yksittäisen vastuuhenkilön kotiosoitteen keräämisellä saavutetaan. Lienee myös otettava huomioon se mahdollisuus, että datakeskuksen omistajan ja ylläpitäjän sekä määräysvaltaa käyttävät henkilöt voivat asua Suomen ulkopuolella, jolla voisi olla vaikutusta muun muassa heidän tavoitettavuuteensa.

Esityksen perusteluissa olisikin syytä tarkemmin arvioida, missä tilanteissa yksityisten kotiosoitteiden tai muiden yksityisten yhteystietojen kerääminen on tarpeen ja voitaisiinko tavoiteltu tarkoitus saavuttaa esimerkiksi datakeskuksen päivystysjärjestelyjen tai muiden työtehtäviin liittyvien yhteydenottokanavien tai yhteystietojen avulla. Arvioinnissa tulisi ottaa huomioon yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetty tietojen minimoinnin periaate

Muutoksista ilmoittaminen ja muutosilmoitusten ajankohta (7 §)

Esityksen mukaan ilmoitusvelvollisen olisi ilmoitettava Huoltovarmuuskeskukselle muun muassa sellaisista 6 §:ssä tarkoitettujen tietojen muutoksista, joilla on merkittävä vaikutus toiminnan laajuuteen tai luonteeseen. Säännöksestä ei kuitenkaan yksiselitteisesti ilmene, koskisiko ilmoitusvelvollisuus myös yhteyshenkilöiden ja heidän yhteystietojensa muutoksia. Pitäisimmekin siis perusteltuna arvioida, miten rekisteriin tallennettujen yhteystietojen ajantasaisuus varmistetaan erityisesti tilanteissa, joissa datakeskuksen yhteyshenkilö tai vastuuhenkilöt vaihtuvat.

Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus, tietojenantovelvollisuus ja tietojen luovuttaminen (10, 11 ja 12 §)

Ehdotetussa 12 §:ssä säädettäisiin Huoltovarmuuskeskuksen oikeudesta luovuttaa salassapitosäännösten estämättä muun muassa yksittäistä datakeskusta koskevia, rekisteriin tallennettuja tietoja säännöksessä tarkoitetuille viranomaisille. Kiinnitämme huomiota siihen, että luovutettavat tiedot voisivat sisältää myös luonnollisten henkilöiden tunnistetietoja ja yhteystietoja. Ehdotetussa säännöksessä ei kuitenkaan yksilöidä, mihin tarkoituksiin vastaanottavat viranomaiset voisivat edellä mainittuja henkilötietoja saada. Henkilötietojen luovuttamista ei liioin ole sidottu vastaanottavan viranomaisen lakisääteisen tehtävän kannalta tarpeellisiin tietoihin.

Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa on arvioitu Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeutta erityisesti tietojen välttämättömyyden näkökulmasta. Vastaavaa arviointia ei kuitenkaan ole esitetty 12 §ä säädetyn tietojen edelleen luovuttamisen osalta. Pitäisimmekin perusteltuna, että jatkovalmistelussa arvioitaisiin tarkemmin ehdotetun tiedonluovutussäännöksen henkilötietojen käsittelyyn liittyvää ulottuvuutta sekä sitä, tulisiko säännöstä täsmentää henkilötietojen luovuttamisen tarkoituksen ja edellytysten osalta. Tässä arvioinnissa olisi otettava huomioon erityisesti yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdissa säädetyt käyttötarkoitussidonnaisuuden ja tietojen minimoinnin periaatteet sekä 6 artiklan 3 kohdassa säädetyt vaatimukset.

Voimaantulon ajankohta sekä siirtymäaika rakentamisvaiheessa ja toiminnassa olevien datakeskusten osalta (15 §)

N/A

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävä ja sen resursointi

N/A

Muut esitystä koskevat huomiot

Esityksessä ei ole otettu kantaa henkilötietojen säilyttämiseen. Yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan e alakohdassa on säädetty säilytyksen rajoittamisesta. Henkilötiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Pitäisimmekin perusteltuna arvioida henkilötietojen säilyttämisen tarpeellisuutta esimerkiksi tilanteissa, joissa datakeskushanke ei toteudu, toiminta päättyy tai yhteyshenkilö vaihtuu.

Varjokari Laura
Tietosuojavaltuutetun toimisto